

derpaa, den nemlig, at det vilde vanskeliggjøre og i alt Fald overordentlig indskrænke Menighedernes Delagtighed i Valget af deres Præster; det vil være en betydelig Indskrænkning i denne Ret for Menighederne, som man dog en Gang maa vente at faae. Jeg mindes ogsaa her — og det er et mærkværdigt Sammentræf — at af disse 10 Medlemmer, som jeg omtalte, fra 1863, foreslog 8, at alle Præsteembeder i Landet skulde lønnes lige med samme Belyb. Der var 2 Medlemmer af disse 10, som ikke kunde slutte sig hertil, og det var Fischer og S. M. Hansen. Vi sluttede os dog ogsaa meget hertil, at vi mente, at der maatte tilstaaes nogle faa af de mindste Embeder og nogle faa af de større en noget forskjellig Løn af Hensyn til deres Lidenhed eller deres Størrelse; men at den større Flerhed burde stilles lige med Hensyn til Lønningsbestemmelserne. Dette var noget ganske Andet end det, der her foreligger med 5 bestemte Lønningsklasser. Dernæst er der ogsaa her foreslaet, hvad vi ere ogsaa vante til at se saameget af i de senere Aar overalt, hvor vi komme frem, at denne Fordeling i disse Klasser vel skulde ske ved Lov, naar der var Tale om Drettelse af nye Præstefald eller Forandring i Klasser, men at den første Deling i Klasser skulde ske ved kongelig Anordning. Vi se jo, at vore Ministerier nuomstunder meget høit elste kongelig Anordning og foretrække at ordne ogsaa meget som muligt ad denne Vej; men jeg antager ikke, at Thinget vil finde det Samme. Der er for Exempel i § 9 Tale om, at „enhver Landsbypræst har ved sin første Ansættelse i et Embede, til hvilket der er henlagt Jordlod, Udgang til af det folkekirkelige Fond at erholde udbetalt et Låan indtil 2,000 Kr.“ Jeg antager nu, at Meningen maa være, at de have Ret til at faae det. Thi „Udgang“ til at faae det, vil atter være et Gebet, hvor den største Vilskaarlighed kan finde Sted; men jeg antager ikke, at det er Meningen, som Ordene kunde synes at tyde paa. I § 12 er der Tale om de Dele af de nuværende Præstegaardsjorder, som fremdeles skulde blive ved Embederne, og den Maade hvorpaa dette er stillet her, forskjelligt fra de Bestemmelser, som vi have haft i de tidligere Lovforslag vi have behandlet, er mig ogsaa uklar. Her tales der om, at ved de Jordlodder, der skulde blive tilbage for 2 Hefte og 6 Rør, kunde der ogsaa være Tale om i Forbindelse med Agerjord at give Lodderne Skov og Mose og Eng og Kjør og Dværdrev. Dette er nu en ny Tanke. Jeg er bange for, at de Kommissioner, der skulde udpege dette, ville være tilbøjelige til at finde, at der skal en hel Del Skov, Eng, Mose, Kjør osv. til disse Præstegaardslodder, men jeg tror heller ikke, at Folkethinget vil være enig heri. Det har ogsaa i de tidligere Lovforslag om denne Sag været overladt Kommissionerne at træffe flere forskjellige Bestemmelser, uden at de behøvede at gaa til Kirke- og Undervis-

ningsministeriet. Det har egentlig kun været, naar Kommissionerne gik videre f. Ex., naar de mente, at Præstegaardsbygningerne burde flyttes, eller den Lod, der skulde blive ved Præstegaarden, fandtes hensigtsmæssigt at kunne ombyttes med anden Jord eller deslige, at Kirke- og Undervisningsministeriets Stadfæstelse derpaa skulde finde Sted. Men efter Lovforslaget her kunne Kommissionerne ikke træffe nogen selvstændig Beslutning; alt, hvad de skulde beslutte, er kun Forslag, som skulde indsendes til Kirke- og Undervisningsministeriets Afgjørelse. Det forekommer mig, at dette er den samme ministerielle Absolutisme, som spoger paa saa mange Steder. Disse Kommissioner skulde ogsaa stille Forslag om, hvorvidt de Jorder, der bliver Tale om at frastille Præstegaardslodderne, skulde afhændes samlede eller delte til Selveiendom eller Arvesætte med Ret til at sælge og pantsætte. Mig forekommer det, at vi, da Loven ikke tidligere er bleven vedtaget, og vi nu ogsaa have frie Hænder i dette Punkt, maa bestemme, at disse Lodder, hvor de, som jo paa de fleste Steder, ere temmelig store, skulde sælges i Parceller og ikke sælges helt og udelt, og det forekommer mig ogsaa efter hele Tidens Retning, at man lige frem maatte gaa ud fra, at de skulde sælges til Selveiendom og ikke til Arvesætte med Ret til at sælge og pantsætte. Jeg mener, at de skulde sælges i mindre Parceller til Selveiendom, men dette vil man ikke være vis paa vil ske, naar man ikke indfatter det i selve Loven. Med Hensyn til § 19 om Dffringens Afskæffelse er jeg meget tilfreds med, hvad den ærede Minister har foreslaet i Lovforslaget; men han har med en ganske mærkværdig Sethed og Forekommenhed været villig til at gaa ind paa omtrent alt, hvad der fra Landssthingsudvalgets Side har været foreslaet til Rettelse i hans Lovforslag, og ogsaa med Hensyn til denne Bestemmelse har han med stor Beredvillighed høiet sig for Landssthingets Udvalg. Efter Lovforslaget maatte nemlig Præsten — det er det Spørgsmaal, der ogsaa tidt har været for — ikke modtage noget Vederlag for kirkelige Forretninger, end ikke som frivillig Gave; men her er nu kommet til at staa i Lovforslaget, at Præsten har Frihed til at modtage frivillige Gaver, der uden Foranledning fra hans Side bydes ham. Den ærede Minister er meget villig gaaet ind derpaa, men han gjorde dog den lille bestedne Bemærkning, at der i mange Tilfælde kunde være stor Livul om, hvorledes dette „uden Foranledning“ skulde forstås, og deri har den ærede Minister Ret. Vore Præster ere en opfindsom Folkeklasse, og der kan paa mange Maader ske Noget, som Vedkommende forståar som en Foranledning, uden at den paagjældende Præst vil have det betragtet som Foranledning. Dette er aldeles klart; den høitærede Minister har haft Die derfor, men han har alligevel ikke haft Bestemthed nok til at fastholde sit Forslag. Saa staa der som en midlertidig Bestemmelse i Lovforslaget, at det folke-